

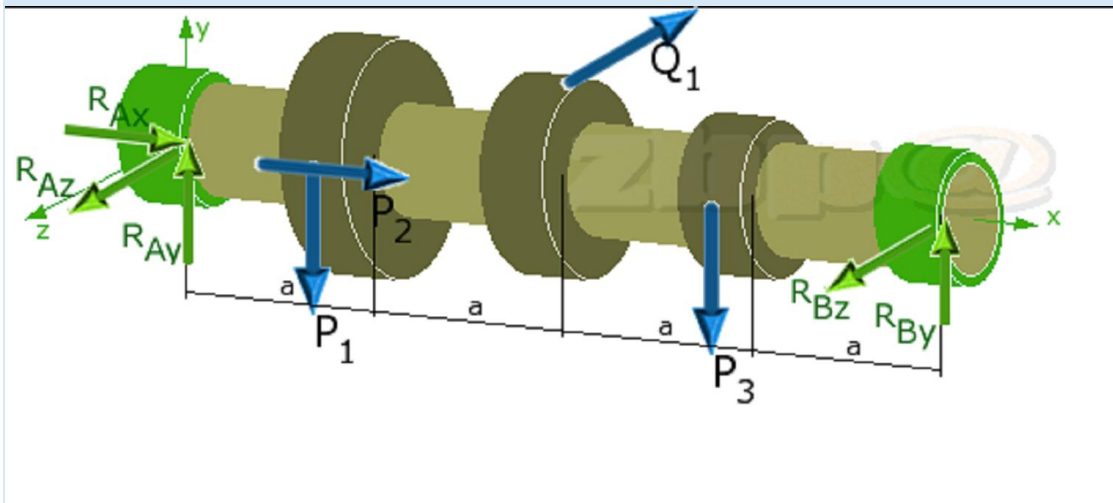
Wał jest podparty i obciążony w sposób przedstawiony na rysunku. Wyznacz średnicę tego wału, gdy znasz materiał z jakiego jest on wykonany.

Koła

ilość kół na wałku =
 średnica $d_1 =$ mm $x_1 =$ mm
 średnica $d_2 =$ mm $x_1 =$ mm
 średnica $d_3 =$ mm $x_1 =$ mm

Podparcie wału

 podpora stała $x_A =$ mm
 podpora ruchoma $x_B =$ mm

Obciążenia wału

siła P_3 , Q_1
 P_1 $y =$ N $x =$ mm $y =$ mm $z =$ mm
 P_2 $x =$ N $x =$ mm $y =$ mm $z =$ mm
 P_3 $y =$ N $x =$ mm $y =$ mm $z =$ mm
 Q_1 $z =$ N $x =$ mm $y =$ mm $z =$ mm

w rozwiązaniu wykorzystać hipotezę τ maksimum $k_r =$ MPa

stała $a = 40$ mm

wg hipotezy τ maksimum naprężenia zredukowane muszą spełniać warunek:

$$\sigma_{zr} = \sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2} < k_r$$

warunek ten umożliwi obliczenie średnicy wału d

$$d^3 > \frac{32 M_{zr}}{\pi k_r}$$

po wcześniejszym obliczeniu momentu zredukowanego:

$$M_{zr} = \sqrt{M_{gy}^2 + M_{gz}^2 + M_s^2}$$

Po uwolnieniu od więzów, równania równowagi dla wału obciążonego w sposób przedstawiony na rysunku są następujące:

$$\Sigma F_{ix} = R_{Ax} + P_2 = 0$$

$$\Sigma F_{iy} = R_{Ay} + R_{By} - P_1 - P_3 = 0$$

$$\Sigma F_{iz} = R_{Az} + R_{Bz} - Q_1 = 0$$

$$\Sigma M_{ioX} = P_1 \cdot 1.5a + P_3 \cdot 1a - Q_1 \cdot 1.25a = 0$$

$$\Sigma M_{ioY} = R_{Bz} \cdot 4a - P_2 \cdot 1.5a - Q_1 \cdot 2a = 0$$

$$\Sigma M_{ioZ} = R_{By} \cdot 4a - P_1 \cdot 1a - P_3 \cdot 3a = 0$$

Po rozwiązaniu tego układu równań otrzymujesz

$$Q = 2.4 P_1 \quad (1200 \text{ N})$$

$$R_{bz} = 1.5 P_1 \quad (750 \text{ N})$$

$$R_{by} = 1.38 P_1 \quad (688 \text{ N})$$

$$R_{az} = 0.9 P_1 \quad (450 \text{ N})$$

$$R_{ay} = 1.13 P_1 \quad (563 \text{ N})$$

$$R_{ax} = -0.8 P_1 \quad (-400 \text{ N})$$

W rozwiązaniu pominięto naprężenia powstałe w wyniku działania sił normalnych

W poszczególnych przedziałach momenty gnące, skręcające, zredukowane - obliczane wg. podanej hipotezy wytrzymałościowej wynoszą

dla $0 < x < 1a$

$$M_{gy} = R_{Ay}x$$

$$M_{gz} = R_{Az}x$$

$$M_s = 0$$

x	M _{gy}	M _{gz}	M _s	M _{zr}
0a (0)	0	0	0	0
1a (40)	1.13P ₁ a (22500 Nmm)	0.9P ₁ a (18000 Nmm)	0	1.44P ₁ a (28814.06 Nmm)

dla $1a < x < 2a$

$$M_{gy} = R_{Ay}x - P_1(x-1a)$$

$$M_{gz} = R_{Az}x + P_2 \cdot 1.5a$$

$$M_s = - P_1 \cdot 1.5a$$

x	M _{gy}	M _{gz}	M _s	M _{zr}
1a (40)	1.13P ₁ a (22500 Nmm)	2.1P ₁ a (42000 Nmm)	-1.5P ₁ a (-30000 Nmm)	2.82P ₁ a (56304.97 Nmm)
2a (80)	1.25P ₁ a (25000 Nmm)	3P ₁ a (60000 Nmm)	-1.5P ₁ a (-30000 Nmm)	3.58P ₁ a (71589.11 Nmm)

dla $2a < x < 3a$

$$M_{gy} = R_{Ay}x - P_1(x-1a)$$

$$M_{gz} = R_{Az}x + P_2 \cdot 1.5a - Q_1(x-2a)$$

$$M_s = - P_1 \cdot 1.5a + Q_1 \cdot 1.25a$$

x	M _{gy}	M _{gz}	M _s	M _{zr}
2a (80)	1.25P ₁ a (25000 Nmm)	3P ₁ a (60000 Nmm)	1.5P ₁ a (30000 Nmm)	3.58P ₁ a (71589.11 Nmm)
3a (120)	1.38P ₁ a (27500 Nmm)	1.5P ₁ a (30000 Nmm)	1.5P ₁ a (30000 Nmm)	2.53P ₁ a (50559.37 Nmm)

dla $3a < x < 4a$

$$M_{gy} = R_{Ay}x - P_1(x-1a) - P_3(x-3a)$$

$$M_{gz} = R_{Az}x + P_2(1.5a) - Q_1(x-2a)$$

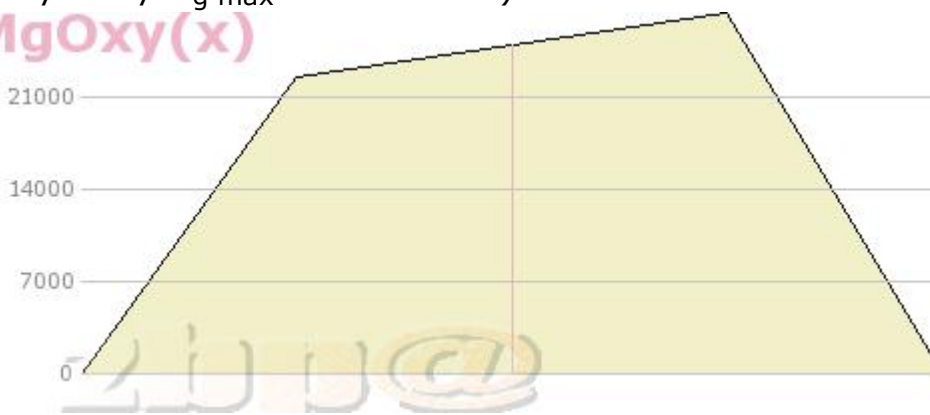
$$M_s = -P_1 \cdot 1.5a + Q_1 \cdot 1.25a - P_3 \cdot 1a$$

x	M_{gy}	M_{gz}	M_s	M_{zr}
3a (120)	$1.38P_1a$ (27500 Nmm)	$1.5P_1a$ (30000 Nmm)	0	$2.03P_1a$ (40697.05 Nmm)
4a (160)	0	0	0	0

Po obliczeniu wartości poszczególnych momentów na krańcach przedziałów, których wielkości podano w tabelach powyżej przebiegi poszczególnych momentów przedstawiają kolejne wykresy (w każdym przypadku wyznaczono maksymalną wartość momentu)

przebieg momentu gnącego w płaszczyźnie Oxy przedstawia się następująco: (maksymalny $M_{g \max} = 27500$ Nmm)

$M_{gOxy}(x)$

przebieg momentu gnącego w płaszczyźnie Oxz przedstawia się następująco: (maksymalny $M_{g \max} = 60000$ Nmm)

$M_{gOxz}(x)$

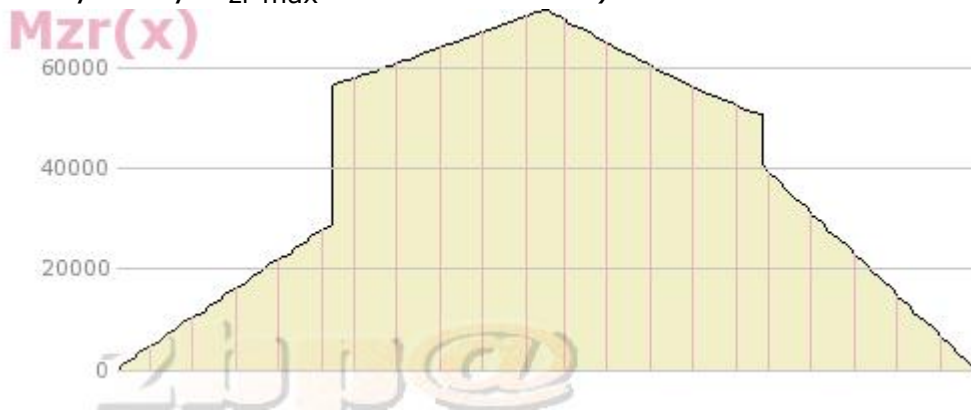

przebieg momentu skręcającego przedstawia się następująco: (maksymalny $M_s \max = 30000$ (-30000)Nmm)

$M_s(x)$

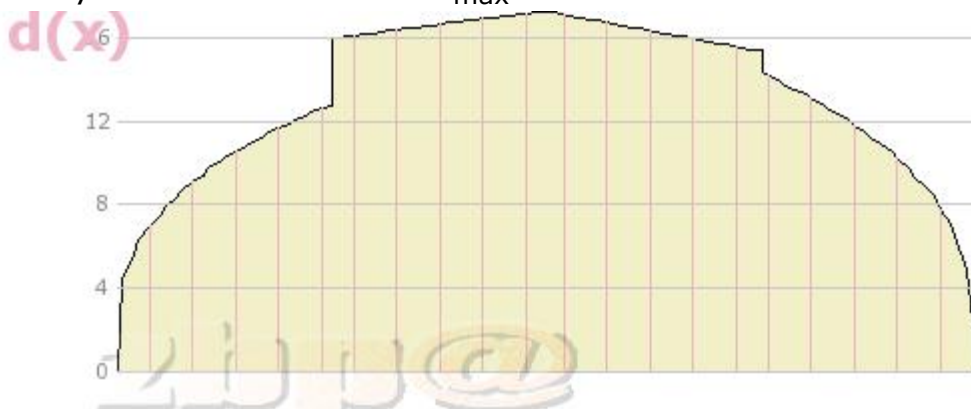

przebieg momentu zredukowanego przedstawiono na kolejnym wykresie (maksymalny $M_{zr \max} = 71589.11 \text{ Nmm}$)

Znając w każdym miejscu wartość momentu zredukowanego, możesz również obliczyć (wg podanej wcześniej zależności między momentem zredukowanym a średnicą wału) wymaganą w każdym miejscu średnicę wału (projektując tym samym wał o idealnej wytrzymałości). Wymiary takiego wału przedstawiono na wykresie $d(x)$, gdzie

maksymalna średnica wału $d_{\max} = 17.33 \text{ mm}$

Wymaganą średnicą wału d o stałej średnicy na całej jego długości zapewniająca przeniesienie zadanego obciążenia obliczasz z podanej wcześniej zależności:

$$d > \sqrt[3]{\frac{32 \cdot 71589.11}{\pi \cdot 140}} = 17.3 \text{ mm}$$

Dobierając wał o zmiennej średnicy musisz kierować się wykresem $d(x)$. Zawsze należy dobrać średnicę wału projektowanego większą od wymaganej (średnica wału nie może wchodzić w obrysowany obszar).